

Kurikulum za edukaciju osoba koje rade s mladima u suradnji sa školama/nastavnicima o smanjenju stope napuštanja školovanja **kroz razvoj društveno korisnih programa i programa učenja za mlade učenike**

Sufinancira
Europska unija

PROJEKT:

Projekte ECO zajednice koje vode mladi za sprječavanje napuštanja škole financira Agência Nacional para a gestionado do programa Juventude em Acção , portugalska nacionalna agencija za upravljanje programom Erasmus+ Mladi na djelu.

PROJEKTNI PARTNERI SU:

DOTS – COOPERATIVA DE INOVAÇÃO SOCIAL PARA A TRANSFORMAÇÃO SOCIAL, CRL; PORTUGAL
LINK DMT S.R.L.; ITALIJA
CENTAR ZA NEFORMALNO OBRAZOVANJE I CELOŽIVOTNO UČENJE, SRBIJA
LEARNING WIZARD D.O.O. ZA SAVJETOVANJE, HRVATSKA

IZDAVAČ:

LINK DMT S.R.L.; ITALY

UREDNIK:

DANIJELA MATORCEVIC

AUTORI:

DANIJELA MATORCEVIC
JELENA ILIĆ
MARTA MONTEIRO
MAJA KATINIĆ VIDOVIĆ

PRIJEVOD SA ENGLESKOG:

MAJA KATINIĆ VIDOVIĆ

GRAFIČKI DIZAJN:

ANNA RUSINOVA
RAMONA SCINTU

SADRŽAJ

- 04 **UKRATKO O PROJEKTU**
- 06 **UVOD I STRUKTURA KURIKULUMA**
- 08 Program treninga
- 10 **PREPORUKE ZA KORIŠTENJE OVOG KURIKULUMA I ZA ORGANIZIRANJE SLIČNIH TRENINGA**
- 13 **DETALJAN OPIS SESIJA TRENINGA: “KURIKULUM ZA EDUKACIJU OSOBA KOJE RADE S MLADIMA U SURADNJI SA ŠKOLAMA/NASTAVNICIMA O SMANJENJU STOPE NAPUŠTANJA ŠKOLOVANJA KROZ RAZVOJ DRUŠTVENO KORISNIH PROGRAMA I PROGRAMA UČENJA ZA MLADE UČENIKE”**
- 14 Uvod u trening i upoznavanje grupe
- 17 Razumijevanje konteksta i izazova vezanih za stopu napuštanja školovanja
- 19 Veza između stope napuštanja školovanja i programa društveno korisnog rada i programa učenja
- 22 Uspostavljanje pozitivne suradnje sa školama i nastavnicima
- 24 Razvoj novih i inovativnih programa društveno korisnog rada i programa učenja u suradnji sa školama, učenicima i drugim zainteresiranim stranama
- 27 Primjena pristupa temeljnog na potrebama u razvoju i evaluaciji programa društveno korisnog rada i programa učenja
- 30 Identifikovanje i razumevanje faktora rizika koji doprinose stopi napuštanja školovanja
- 32 Razvijanje efikasnih strategija regrutiranja mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja da se pridruže programima društveno korisnog rada i programima učenja
- 35 Razvijanje strategija za motivaciju i angažiranje mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada
- 38 Mentorstvo mladih tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada
- 41 Implementacija dostignuća učenja iz projekata društveno korisnog rada u akademsko/školsko okruženje
- 44 Evaluacija i održivost programa društveno korisnog rada i programa učenja

UKRATKO O PROJEKTU

Napuštanje školovanja se smatra ozbiljnim problemom u Europi, a uzrokovano je siromaštvom, Napuštanje školovanja u Europi se smatra ozbiljnim problemom, a uzrokovan je siromaštvom, iseljavanjem, ali i raznim društvenim čimbenicima koji mladima uskraćuju iskustveno učenje i pozitivno okruženje u njihovim školama. Iako postoje mnoga poboljšanja u obrazovnom sustavu i obrazovni zakoni koji se provode kako bi se poboljšala situacija i smanjila stopa odustajanja od školovanja, taj je fenomen još uvijek prilično prisutan, posebice u nekim regijama i ruralnim područjima. Školsko okruženje još uvijek se ne smatra u potpunosti atraktivnim za mlade, naprotiv, može biti potencijalni prostor za zlostavljanje, vršnjačko nasilje, a osim toga nije usmjereno na kontinuirano pružanje aktivnosti koje potiču socijalnu uključenost mladih.

Ideja da se mladi kroz angažman i potporu svojih škola uključe u društvene i ekološke projekte u svojoj zajednici, posebice u regijama gdje je stopa osipanja visoka, glavna je motivacija da se ovaj projekt realizira i dobije odgovarajuća financijska potpora. Stopa odustajanja od školovanja kao fenomen još uvijek je prilično prisutna u našim zemljama unatoč naporima vlada da donesu nove zakone i propise za inovativnije i praktičnije pristupe obrazovanju, te unatoč naporima nastavnika da svojim učenicima omoguće kvalitetno učenje.

Stopa napuštanja škole može se povećati zbog mnogih čimbenika kao što su siromaštvo, emigracija, zlostavljanje u školama, nedostatak društvenih interakcija i uključenosti u školsko okruženje, nedostatak razvoja kritičkog mišljenja među mladima u školama, nedostatak sposobnosti prihvaćanja prisutnosti drugu kulturu i prihvatiti različitost i to slično. Nabrajajući sve ove razloge koji uzrokuju povećanje ili stagnaciju stope napuštanja školovanja, može se zaključiti da postoji hitna potreba ponuditi učinkovita dugoročna rješenja koja nude privlačno, interaktivno, inkluzivno i motivirajuće školsko okruženje za sve mlade u zemljama partnerskih organizacija i diljem Europe kako bi podržali cilj EU-a da se stopa napuštanja škola zadrži ispod 9% do 2030.

Načela neformalnog obrazovanja prihvatio je velik broj mladih diljem Europe i svijeta, koji ga smatraju vrlo atraktivnim i praktičnim. S druge strane, formalne obrazovne ustanove ne uključuju nužno interaktivne prostore i aktivnosti za svoje učenike. Metode rada s mladima i NFO potiču motivaciju i interakciju te prihvaćanje različitosti među mladima. Iako postoji velik broj različitih programa neformalnog obrazovanja, još uvijek postoji veliki jaz između mladih radnika i nastavnika u školama, koji bi suradnjom mogli dovesti do plodonosnih rezultata i prevencije napuštanja škole kombinacijom formalnog i neformalnog pristupa obrazovanju, obrazovnim metodama, kao i kroz razmjenu praksi, podršku u procesima i poticanje mladih da postanu aktivni građani.

Ovaj projekt koristi inovativan pristup različitim aktivnostima, uključujući pridružene partnere iz različitih sektora, uključujući škole, kako bi se prepoznale potrebe mladih. Glavni cilj je pružiti rješenja koja se smatraju privlačnima i korisnima za zajednicu i okoliš u isto vrijeme, promičući uključenost i raznolikost u obrazovanju, radu s mladima i lokalnim zajednicama.

SPECIFIČNI CILJEVI PROJEKTA SU:

- Osnaživanje mladih u organizaciji socio-ekoloških projekata i jačanje njihovih kompetencija kroz inovativne alate i online tečaj o pokretanju i provedbi aktivnosti u okviru zelenih usluga u zajednici i obrazovnih programa;
- Jačanje kapaciteta osoba koje rade s mladima u suradnji sa školama za smanjenje stope odustajanja od školovanja kroz razvoj programa socijalne službe i obrazovnih programa za mlade studente (uključujući one iz ranjivih skupina) kroz inovativni nastavni plan i program;

- Razmjena dobrih praksi između 4 europske zemlje s različitim realnostima u pogledu stope napuštanja škole i aktivnog građanstva mladih u zajednicama i povećanje partnerstva za umnožavanje rezultata projekta diljem Europe

PROJEKTNE AKTIVNOSTI SU:

- A1 – Upravljanje projektima
- Prvi sastanak projektnog tima – online
- O1 Knjiga alata za rad s mladima u organizaciji socio-ekoloških projekata kao metodologija prevencije napuštanja škole
- O2 Online tečaj za mlade o koracima za organiziranje projekata (eko) zajednice
- Drugi sastanak projektnog tima – online
- O3 Kurikulum obrazovanja mladih radnika u suradnji sa školama/učiteljima za smanjenje stope osipanja kroz razvoj društveno korisnih programa i programa učenja za mlade učenike
- Lokalni/nacionalni treninzi
- Nacionalna konferencija – PT
- Nacionalna konferencija – HR
- Nacionalna konferencija – IT
- Međunarodna konferencija – RS
- Drugi sastanak projektnog tima – Evaluacijski sastanak

UVOD I STRUKTURA KURIKULUMA

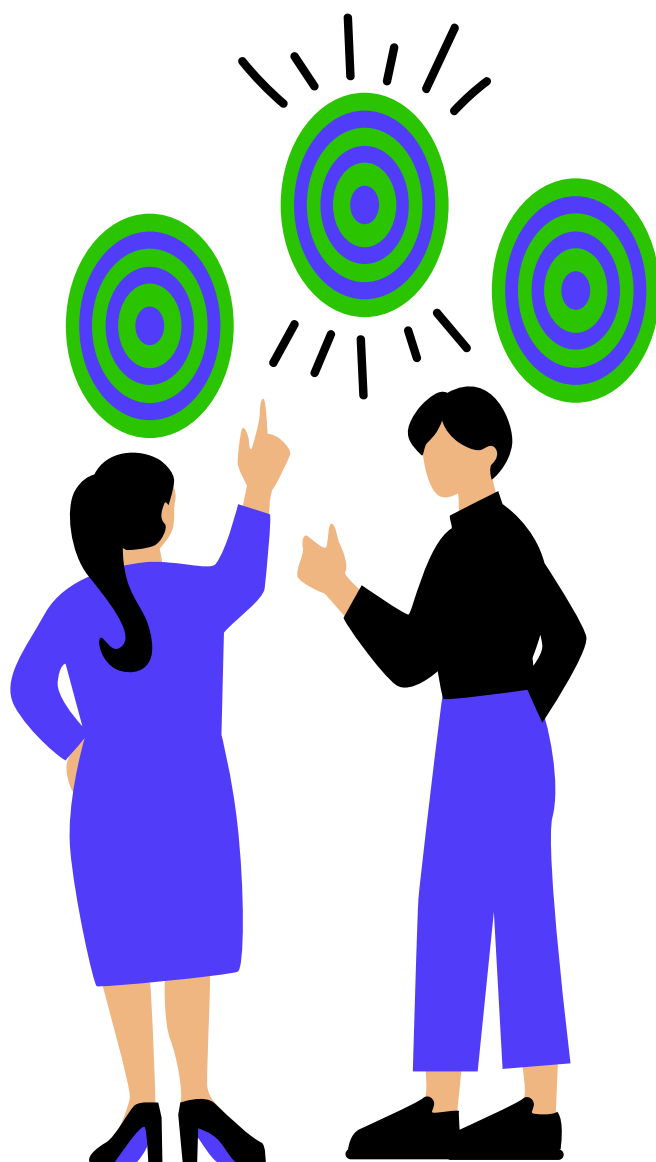
Kurikulum za edukaciju osoba koje rade s mladima u suradnji sa školama/nastavnicima o smanjenju stope napuštanja školovanja kroz razvoj programa društveno korisnog rada u zajednici i programa učenja za mlade je novi obrazovni resurs za učenje i osnaživanje osoba koje rade s mladima. Namijenjen je osobama koje rade s mladima koje su aktivno uključene u programe usmjerene na mlade ljude koji su u riziku od napuštanja školovanja. Uvažavajući ovu zabrinutost, kurikulum je posebno osmišljen tako da osnaži osobe koje rade s mladima da u suradnji sa nastavnicima/školama razvijaju programe učenja za ove ranjive mlade ljude, čime se pružaju praktični i inovativni, kao i atraktivni programi koji odgovaraju njihovim talentima i potrebama, a istovremeno se prihvaća aspekt zajednice. Kurikulum je inovativan alat za laku realizaciju obuke od strane trenera i edukatora koji obrazuju osobe koje rade s mladima. Bavi se kompetencijama osoba koje rade s mladima o: uspostavljanju pozitivne suradnje sa školama i nastavnicima; razvoju novih programa rada u zajednici i programa učenja, zajedno sa školama i drugim zainteresiranim stranama; regrutiranju i motiviranju mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja da se pridruže razvijenim programima rada u zajednici i učenju; mentoriranju mladih tijekom njihovog sudjelovanja u projektima zajednice, a kasnije i primjeni naučenog u njihovim akademskim/školskim postignućima.

Kurikulum je namijenjen za šestodnevni trening. Sastoji se od 12 međusobno povezanih sesija sa logičnim slijedom u obrađivanju kompetencija osoba koje rade s mladima o ovoj temi. Predstavlja interaktivnu i participativnu obuku temeljenu na metodologiji i principima neformalnog obrazovanja (NFO). Također pruža mogućnost sudionicima da primjene svoje znanje u praktičnom okruženju i da međusobno podijele svoja iskustva i najbolje prakse. Struktura ovog kurikulumu obuhvaća početne uvodne strane, nakon čega slijedi lista razvijenih sesija treninga. Prvi dio kurikulumu sastoji se od uvoda u projekt, pozadine kurikulumu, korisnih i praktičnih preporuka za buduće osobe koje rade s mladima i edukatore koji ga koriste u svojim programima i tablice programa sa svim razvijenim sesijama. Zatim, drugi dio kurikulumu sadrži 12 detaljno razrađenih sesija prema redoslijedu u tablici programa. Svaka sesija je detaljno predstavljena i opisana. Sesija počinje naslovom, trajanjem u minutima, pozadinom sesije, općim ciljem i specifičnim podciljevima, kompetencijama razvijenim kroz aktivnosti sesije, korištenim metodama i metodologijama. Nakon toga slijedi detaljan opis tijeka svake aktivnosti u okviru sesije, materijali potrebni za implementaciju, dodatni dokumenti i izvori relevantni za sesiju obuke i preporuke za lakšu realizaciju.

SPECIFIČNI CILJEVI KURIKULUMA SU:

- Uvođenje sudionika u trening, stvaranje pozitivne grupne dinamike i uspostavljanje kolaborativnog i otvorenog okruženja za učenje od početka programa;
- Istraživanje i razumijevanje nacionalnih konteksta, uzroka i postojećih odgovora za napuštanje školovanja, kako bi se identificiralo gdje rad s mladima može doprinijeti održivim rješenjima;
- Istraživanje kako programi društveno korisnog rada u zajednici i programi učenja mogu poslužiti kao efikasne strategije za sprječavanje napuštanja školovanja i ponovno angažiranje rizičnih mladih;
- Vježbanje razvoja strateškog i strukturiranog pristupa za izgradnju efikasne, održive suradnje između osoba koje rade s mladima i škola/nastavnika u podršci sprječavanju napuštanja školovanja;
- Osmišljavanje inkluzivnih, kreativnih i kolaborativnih programa učenja u zajednici koji uključuju škole, učenike i zainteresirane strane u zajednici u rješavanju problema napuštanja školovanja;
- Opremanje osoba koje rade s mladima razumijevanjem primjene pristupa temeljnog na potrebama prilikom dizajniranja i evaluacije programa društveno korisnog rada u zajednici i programa učenja;
- Istraživanje i analiza faktora rizika koji doprinose napuštanju školovanja i izgradnja kapaciteta osoba koje rade s mladima za prepoznavanje i odgovaranje na ove izazove u svojim zajednicama;

- Ojačati sposobnost sudionika za osmišljavanje inkluzivne i angažirane strategije regrutiranja koje efikasno dopiru i motiviraju mlade ljude koji su u riziku od napuštanja školovanja da se uključe u programe društveno korisnog rada u zajednici i programe učenja;
- Opremiti osobe koje rade s mladima alatima i strategijama za održavanje motivacije i angažiranje mladih u riziku kroz sve faze programa društveno korisnog rada u zajednici i programa učenja;
- Ojačati kapacitete osoba koje rade s mladima da pruže kontinuiranu, strukturiranu i empatičnu mentorsku podršku mladima u riziku tijekom njihovog angažmana u projektima društveno korisnog rada u zajednici i programima učenja;
- Osnažiti osobe koje rade s mladima da osmisle i prilagode praktične inicijative koje prenose ishode učenja iz projekata društveno korisnog rada u zajednici u školsko okruženje, podržavajući akademski razvoj i inkluziju mladih u riziku;
- Omogućiti sudionicima prostor za razmišljanje o svojim osobnim i grupnim iskustvima učenja i procjenu program treninga, istovremeno identificirajući načine za održavanje i primjenu svog učenja nakon treninga.

Program treninga

DAN 1	
Poslijepodne	Dolazak sudionika
Večer	Večer dobrodošlice
DAN 2	
Prijepodne	Uvod u trening i upoznavanje grupe
Poslijepodne	Razumijevanje konteksta i izazova vezanih za stopu napuštanja školovanja
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
Večer	Interkulturalna večer
DAN 3	
Prijepodne	Veza između stope napuštanja školovanja i programa društveno korisnog rada i programa učenja
Prijepodne	Uspostavljanje pozitivne suradnje sa školama i nastavnicima
Poslijepodne	Razvoj novih i inovativnih programa društveno korisnog rada i programa učenja u suradnji sa školama, učenicima i drugim zainteresiranim stranama
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
DAN 4	
Prijepodne	Primjena pristupa temeljenog na potrebama u razvoju i evaluaciji programa društveno korisnog rada i programa učenja
Prijepodne	Identificiranje i razumijevanje faktora rizika koji doprinose stopi napuštanja školovanja

Poslijepodne	Razvijanje efikasnih strategija regrutiranja mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja da se pridruže programima društveno korisnog rada i programima učenja
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
DAN 5	
Prijepodne	Razvijanje strategija za motivaciju i angažiranje mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada
Poslijepodne	SLOBODNO POSLIJEPODNE
DAN 6	
Prijepodne	Mentorstvo mladih tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada
Prijepodne	Implementacija dostignuća učenja iz projekata društveno korisnog rada u akademsko/školsko okruženje – I
Poslijepodne	Implementacija dostignuća učenja iz projekata društveno korisnog rada u akademsko/školsko okruženje – II
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
DAN 7	
Prijepodne	Implementacija dostignuća učenja iz projekata društveno korisnog rada u akademsko/školsko okruženje – III
Poslijepodne	Evaluacija i održivost programa društveno korisnog rada i programa učenja
Večer	Zabava „Do ponovnog susreta“
DAN 8	
Prijepodne	Odlazak sudionika

PREPORUKE

za korištenje ovog kurikuluma i za
organiziranje sličnih treninga

PREPORUKE ZA KORIŠTENJE OVOG KURIKULUMA I ZA ORGANIZIRANJE SLIČNIH TRENINGA

Ovaj kurikulum za edukaciju osoba koje rade s mladima u suradnji sa školama/nastavnicima o smanjenju stope napuštanja školovanja kroz razvoj programa društveno korisnog rada u zajednici i programa učenja za mlade učenike, predstavlja strukturiran i inovativan alat usmjeren na opremanje osoba koje rade s mladima neophodnim kompetencijama za efikasno rješavanje problema ranog napuštanja školovanja. Kurikulum podržava osobe koje rade s mladima u izgradnji snažnih partnerstava sa školama i zajednicama, dizajniranju i provođenju inkluzivnih inicijativa za učenje u okviru rada u zajednici i pružanju prilagođene podrške učenicima koji su u riziku od napuštanja školovanja. Posebno je dizajniran za šestodnevni trening, ali se može prilagoditi i različitim kontekstima učenja. Sesije se fokusiraju na pružanje znanja, vještina i stavova koji su osobama koje rade s mladima potrebni da bi preuzeli aktivnu ulogu u prevenciji napuštanja školovanja premošćavanjem formalnog i neformalnog obrazovanja kroz praktično angažiranje i iskustveno učenje. Prilikom korištenja ovog kurikuluma, preporučuje se da osobe koje rade s mladima i treneri uključeni u organiziranje i izvođenje treninga posjeduju prethodno znanje i stavove u sljedećim područjima:

- Razumijevanje uzroka i dinamike napuštanja školovanja i uloge angažiranja zajednice;
- Iskustvo u neformalnom obrazovanju i metodama participativnog učenja;
- Vještine u suradnji i komunikaciji sa formalnim akterima u obrazovanju (škole, nastavnici, institucije);
- Praktično znanje u dizajniranju programa za mlade i mentorstvu mladih u riziku;
- Poznavanje pristupa učenju zasnovanom na zajednici i učenju kroz društveni rad.

Sve sesije u okviru kurikuluma su namjerno međusobno povezane, nudeći tako koherentan tijek učenja i osiguravajući da se razvijene kompetencije nadograđuju jedna na drugu. Kurikulum omogućava lako provođenje treninga od strane osoba koje rade s mladima i edukatora na lokalnom, nacionalnom i europskom nivou.

Da bi se osigurala kvaliteta i efikasnost treninga, važno je razmotriti konkretne preporuke u svakoj fazi procesa: prije početka treninga, tijekom njegovog izvođenja i nakon njegovog završetka. Sljedeći dio navodi prilagođene prijedloge za svaku od ovih ključnih faza.

FAZA 1: PRIJE TRENINGA

- Organizacijski tim i treneri trebaju omogućiti svim odabranim sudionicima dobro strukturiran informativni paket, koji uključuje ciljeve treninga, detaljan program, metodologiju (metode neformalnog obrazovanja), pripremne zadatke koje treba pripremiti prije treninga i koji sadrže istraživanje lokalnog konteksta o problemima napuštanja školovanja i praktične informacije.
- Organizacije koje šalju sudionike na trening trebaju biti pravovremeno obaviještene o tome da su odgovorne za organiziranje pripremnih sastanaka kako bi sudionicima pružile kontekst o temi, razjasnile očekivanja i podržale sudionike u provođenju pripremnih istraživačkih zadataka prije treninga.
- Ključno je njegovati svijest o različitosti, inkluziji i suradnji. Organizacije koje šalju učenike trebaju pripremiti sudionike za rad u timovima različitih nacionalnosti i interdisciplinarnim timovima i da istaknu važnost interkulturnog razumijevanja, posebno zato što napuštanje školovanja oblikuju socio-ekonomski i kulturni faktori.
- Sudionici trebaju biti informirani o svojim aktivnim ulogama tokom treninga, posebno ako se od njih očekuje da ko-moderiraju diskusije, doprinose lokalnim primjerima ili zajedno razvijaju materijale.

FAZA 2: TIJEKOM TRENINGA

- Treneri trebaju osigurati da trening prati progresivni tijek učenja, prilagođavajući vrijeme i metode potrebama grupe i osiguravajući da se svaka sesija nadovezuje na prethodnu.
- Kurikulum uključuje praktične radionice, diskusije temeljene na teoriji i grupni projektni rad. Treneri trebaju voditi refleksiju nakon svakog radnog dana kako bi učvrstili naučeno i povezali ga sa stvarnim radom s mladima.
- Važno je potaknuti sudionike na donošenje konkretnih primjera iz svojih zajednica, što obogaćuje diskusije i omogućava učenje od vršnjaka u realnom vremenu.
- Svaka sesija uključuje praktične preporuke za implementaciju; treneri ih trebaju pročitati i prilagoditi profesionalnim realnostima sudionika i nacionalnim kontekstima.
- Treneri trebaju uključiti svakodnevne trenutke refleksije i provjeriti razinu energije kako bi održali visoku motivaciju i osigurali da je učenje inkluzivno i emocionalno sigurno. Fleksibilan pristup usmjeren na mlade je od vitalnog značenja za visok angažman.
- Treneri trebaju izdvojiti prostor za spontanu kreativnost i rješavanje problema tako što će omogućiti sudionicima zajedničko dizajniranje aktivnosti ili prilagoditi zadatke realnosti svojih ciljnih grupa.

FAZA 3: NAKON TRENINGA

- Treneri i organizatori trebaju održavati komunikaciju sa sudionicima nakon treninga i podržati ih u provođenju programa društveno korisnog rada i učenja u zajednici koje su razvili tijekom treninga.
- Ključno je potaknuti sudionike da dokumentiraju svoje naknadne aktivnosti i da ih dijele unutar mreže. Ovo pomaže u osiguravanju odgovornosti vršnjaka, predstavljanju dobrih praksi i inspiriranju replikacije.
- Naknadna podrška je također važna. Ovo može uključivati mentorstvo, online sesije za pružanje povratnih informacija ili mogućnosti umrežavanja (npr. okupljanja, online forumi itd.).
- Sudionike treba pozvati na procjenu dugoročnog utjecaja treninga na svoj rad sa školama i mladima i da tako doprinesu usavršavanju kurikuluma i budućih treninga.

DETALJAN OPIS SESIJA TRENINGA

"kurikulum za edukaciju osoba koje rade s mladima u suradnji sa školama/nastavnicima o smanjenju stope napuštanja školovanja kroz razvoj društveno korisnih programa i programa učenja za mlade učenike"

Uvod u trening i upoznavanje grupe

Naziv sesije:

Uvod u trening i upoznavanje grupe

Trajanje:

180 minuta

Pozadina:

Prva sesija postavlja temelj za cijeli trening i uključivanje sudionika. Tijekom ove sesije se sudionici upoznaju sa projektom, ciljevima treninga, strukturom i sadržajem programa, a također omogućava stvaranje gostoljubive i inkluzivne grupne atmosfere. S obzirom da sudionici dolaze iz različitih sredina i imaju različita iskustva, neophodno je iskoristiti prvu sesiju za komunikaciju i uspostavljanje povjerenja. Aktivnosti u ovoj sesiji su osmišljene tako da potiču interakciju, probude radoznalost i energiziraju sudionike. Početak treninga upoznavanjem i izražavanjem očekivanja i mogućih doprinosa sudionika omogućit će sudionicima izgradnju veze koja će podržati suradnju tijekom treninga. Zatim, aktivnost „Nemoguća misija“ služi za izgradnju tima. Ova aktivnost pomaže sudionicima u istraživanju grupne dinamike na razigran i refleksivan način. Ova sesija također daje sudionicima priliku za jasno razumijevanje svrhe i strukture treninga

Cilj sesije:

Upoznati sudionike sa treningom, stvoriti pozitivnu grupnu dinamiku i uspostaviti kolaborativno i otvoreno okruženje za učenje od početka programa.

Specifični podciljevi sesije:

- Predstaviti kontekst, ciljeve i ishode učenja;
- Stvoriti siguran i inkluzivan prostor gdje se sudionici osjećaju dobrodošlo, slušano i ugodno za aktivno sudjelovanje;
- Podržati sudionike u međusobnom upoznavanju kroz interaktivne i kreativne metode;
- Stvoriti prostor za grupno povezivanje i suradnju kroz timski izazov koji potiče kreativnost, komunikaciju i vještine rješavanja problema.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Rješavanje problema;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Teorijsko izlaganje;
- Aktivnost brzog upoznavanja;
- Individualni rad – očekivanja, strahovi i doprinosi;
- Grupni rad – aktivnost „Nemoguća misija“.

Tijek sesije:

I. Uvod u trening i upoznavanje tima i sudionika (20 minuta)

Treneri i organizacijski tim pozdravljaju sudionike i pozele im dobrodošlicu na trening. Službeno otvaraju program predstavljanjem projekta. Daju kratak pregled projekta „EKO projekti zajednice predvođeni mladima za prevenciju napuštanja školovanja“, objašnjavajući relevantnost teme, važnost uloge osoba koje rade s mladima u smanjenju stope napuštanja školovanja, važnost suradnje sa nastavnicima i školama u rješavanju ovog problema i očekivane rezultate treninga. Dalje predstavljaju cilj treninga, zadatke i program za narednih 6 dana. Zatim slijedi kratko predstavljanje organizacijskog tima, trenera i predstavljanje sudionika.

II. Aktivnost brzog upoznavanja (30 minuta)

Sudionici se pozivaju da ustanu i formiraju dva koncentrična kruga okrenuta jedan prema drugom. Obaveštavaju se da će u sljedećih 30 minuta imati priliku formirati nove parove svake 2–3 minute i razgovarati o određenoj izjavi/pitanju koju je naveo trener. Nakon svake runde, osobe u jednom od krugova trebaju se pomjeriti lijevo/desno za jedno mjesto kako bi imale novu osobu ispred sebe s kojom razgovarati. Za početak, trener najavljuje da svaki par ima 2–3 minute za predstavljanje, dijeljenje svog imena, odakle je i jednu zanimljivu činjenicu o sebi. Zatim se održavaju sljedeće runde, s novim pitanjima/izjavama za diskusiju, kao što su:

- Moj posao iz snova
- Zabavno iskustvo u mom radu s mladima
- Omiljena zemlja za život
- Da li imate kućnog ljubimca?
- Film/TV serija koju sam ponovo gledao/gledala jednom/više puta
- Koji je vaš hobi?

Trener može dodati još pitanja, ovisno o broju sudionika i dostupnom vremenu.

III. Očekivanja, strahovi i doprinosi (30 minuta)

Trener je pripremio tri flipchart-a s oznakama „Očekivanja“, „Strahovi“ i „Doprinosi“. Poziva sudionike da individualno razmisle o ovome nekoliko minuta, a zatim da pridru flipchart-ima kako bi napisali ili nacrtali svoje doprinose koristeći šarene markere ili samoljepljive papiriće. Čitav proces traje oko 10–15 minuta. Nakon što svi daju svoj doprinos, trener naglas čita neke od točki sa svakog flipchart-a i poziva sudionike da komentiraju ili daju dodatna objašnjenja. Na ovaj način treneri mogu steći uvid u način razmišljanja grupe. Ova aktivnost također stvara prostor da se sudionici osjećaju saslušanima i uključenima od samog početka.

IV. Nemoguća misija (100 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male grupe. Trener im predstavlja niz misija/izazova koje moraju izvršiti u roku od 75 minuta. Nakon ovog vremena, trebaju se vratiti u radnu sobu kako bi trener potvrdio da li su zadaci/misija uspješno završeni i da kratko prodiskutiraju aktivnost. Lista zadataka/misija može biti raznolika i može uključivati i aktivnosti u lokalnoj zajednici radi istraživanja okoline i kulture. Potencijalna lista aktivnosti može biti sljedeća:

- Napravite timsku pjesmicu od 1 minute i izvedite je
- Izgradite samostojeći toranj koristeći samo papir i traku
- Pronađite predmet koji predstavlja identitet vašeg tima
- Napravite kreativni grupni selfie
- Naučite tri nove riječi na lokalnom jeziku

Svaki zadatak/misija ima bodove i svaka grupa mora odlučiti kako će upravljati svojim vremenom, dodijeliti uloge i završiti što više zadataka.

Nakon što vrijeme istekne, svi sudionici se okupljaju za rundu refleksije koju vode treneri. Sudionici dijele s ostalima kako su se organizirali, što su naučili o timskom radu i kako su se nosili sa zadacima/izazovima.

Potrebni materijali:

papiri formata A4 i A3, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop, selotejp i lista zadataka za aktivnost „Nemoguća misija“.

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Trener treba biti siguran da su zadaci za aktivnost „Nemoguća misija“ inkluzivni i prilagodljivi fizičkim, kulturnim i emocionalnim kapacitetima svih sudionika. Treba izabrati zadatke koji promoviraju suradnju umjesto konkurencije i odražavaju vrijednosti timskog rada i kreativnosti u radu sa mladima.
- Aktivnost „Očekivanja, strahovi i doprinosi“ – trener se treba pobrinuti da ponovo pogleda flipchart-e na kraju treninga kako bi razmislio o tome šta je ispunjeno ili promijenjeno. Ovo pomaže sudionicima da se osjećaju priznatima i pojačava vrijednost njihovog doprinosa od samog početka. Trener treba naglasiti ovaj element.

Razumijevanje konteksta i izazova vezanih za stopu napuštanja školovanja

Naziv sesije:

Razumijevanje konteksta i izazova vezanih za stopu napuštanja školovanja

Trajanje:

180 minuta

Pozadina:

Prije nego što osobe koje rade s mladima počnu sa detaljnijim učenjem i osnaživanjem za suradnju sa školama razvijanjem utjecajnih programa društveno korisnog rada u zajednici i programa učenja, važno je da razumiju realnost koja utječe na stopu napuštanja školovanja i istraže postojeće programe koji se bave ovim problemom. Ove realnosti se često značajno razlikuju od zemlje do zemlje, kao i u različitim regijama, oblikovane su društvenim, ekonomskim, obrazovnim i kulturnim faktorima. Ova sesija omogućava sudionicima istraživanje i analiziranje situacije napuštanja školovanja u svom kontekstu kroz zajedničku refleksiju i grupni rad. Sudionici imaju priliku za identificiranje ključnih izazova s kojima se suočavaju mladi ljudi koji su u riziku od prijevremenog napuštanja školovanja i za ispitivanje sistemskih faktora ili faktora na nivou zajednice koji doprinose ovim izazovima. Pored toga, imaju priliku za istraživanje što se već radi na rješavanju ovih problema, kako iz perspektive politike, tako i iz perspektive lokalnih zajednica.

Cilj sesije:

Istražiti i razumijeti nacionalne kontekste, uzroke i postojeće odgovore za napuštanje školovanja, kako bi se utvrdilo gdje rad s mladima može doprinijeti održivim rješenjima.

Specifični podciljevi sesije:

- Istražiti i podijeliti trenutne realnosti i statistiku vezanu za napuštanje školovanja u zemljama sudionika;
- Identificirati ključne izazove i osnovne uzroke koji dovode do ranog napuštanja školovanja među mladima;
- Stvoriti prostor za predstavljanje prikupljenih informacija i podataka;
- Potaknuti razmjenu različitih perspektiva i iskustava među osobama koje rade s mladima iz različitih sredina;
- Istražiti postojeće programe i odgovore koji se bave napuštanjem školovanja na nacionalnom nivou.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Istraživačke kompetencije;
- Vještine prezentiranja;
- Analitičke vještine;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Rad u malim grupama – nacionalni timovi;
- Prezentacije;
- Diskusija.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju i zadatke (10 minuta)

Trener ukratko predstavlja temu i ciljeve sesije. Daje im informaciju da će tijekom idućih 70 minuta istraživati stvarnost stopa napuštanja školovanja u svom kontekstu i kritički procijeniti glavne izazove koji doprinose ovom problemu. Ovaj zadatak je povezan sa pripremnim istraživačkim zadatkom koji su trebali provesti prije dolaska na trening. Treneri naglašavaju važnost razumijevanja sistemskih i društvenih faktora od strane osoba koje rade s mladima, posebno u vezi sa dizajniranjem efikasnih programa za društveno koristan rad u zajednici i programa učenja.

II. Rad u nacionalnim timovima – Kontekst i izazovi (70 minuta)

Sudionici su pozvani da rade u svojim nacionalnim grupama na ovom zadatku. Imaju 70 minuta da istraže, integriraju prethodno prikupljene podatke i kombiniraju ih. Svaka grupa se poziva da razgovara i razmisli o situaciji napuštanja školovanja u svojim zemljama, kao što su:

- Kolika je stopa napuštanja školovanja u vašoj zemlji/regiji?
- Koji su glavni uzroci (ekonomski, društveni, obrazovni, osobni, sistemski)?
- Koje su karakteristike mladih koji su najviše pogođeni? Koje grupe su ranjivije?
- Kako škole i zajednice reagiraju na ovaj problem?

Svaka grupa se priprema za prezentaciju svog rada tijekom ovog vremena.

III. Prezentacije (60 minuta)

Trener poziva sve grupe da predstave svoje nalaze. Svaka grupa ima otprilike 7–10 minuta (ovisno o broju grupa). Nakon svake prezentacije, trener ostavlja kratak prostor od 1–2 minute za pitanja ili komentare ostalih sudionika. Ovo se radi sa glavnim ciljem da se istaknu sličnosti i razlike između konteksta u različitim zemljama.

IV. Nastavak rada u nacionalnim timovima – Istraživanje postojećih programa (20 minuta)

Zatim se od sudionika traži da se vrate u svoje nacionalne grupe radi dodatnog zadatka. Sudionici sada moraju potražiti i razmotriti/podijeliti primjere postojećih programa, politika ili inicijativa na razini lokalne samouprave u svom kontekstu, čiji je cilj sprječavanje ili smanjenje stope napuštanja školovanja. Za to imaju 20 minuta. Trener im postavlja sljedeća vodeća pitanja:

- Tko provodi programe (vlada, nevladine organizacije, škole, osobe koje rade s mladima)?
- Na koje izazove se posebno fokusiraju?
- Da li su efikasni? Zašto jesu ili zašto nisu?

V. Djeljenje uvida (20 minuta)

Sve grupe se okupljaju kako bi podijelile rezultate svoje diskusije. Svaka grupa dijeli 1–2 ključna uvida ili zanimljiva primjera iz svoje diskusije o postojećim programima. Trener završava sesiju sumiranjem zajedničkih tema, dobrih praksi i novonastalih praznina koje se mogu obraditi kasnije tijekom treninga. Kratka pitanja i odgovori ili refleksija su uključeni u zatvaranje sesije.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop.

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Ova sesija je povezana sa pripremnim istraživačkim zadatkom koji su sudionici trebali pripremiti prije dolaska na trening. Na početku sesije, trener treba provjeriti da li su grupe provele već neka istraživanja. Ako imaju malo ili nimalo prikupljenih podataka, vrijeme za rad u grupi treba sukladno tome produžiti.

Veza između stope napuštanja školovanja i programa društveno korisnog rada i programa učenja

Naziv sesije:

Veza između stope napuštanja školovanja i programa društveno korisnog rada i programa učenja

Trajanje:

90 minuta

Pozadina:

Fenomen napuštanja školovanja je složen problem na koji mogu utjecati različiti društveni, ekonomski, obrazovni i osobni faktori. Osobe koje rade s mladima imaju značajnu ulogu u rješavanju ovog problema. Međutim, da bi osobe koje rade s mladima mogle efikasno reagirati, ključno je razumijeti ne samo uzroke ranog napuštanja školovanja, već i potencijal alternativnih pristupa učenju temeljenih na zajednici kako bi se mladi ponovno angažirali na smislene načine. Ova sesija upoznaje sudionike sa idejom da programi društveno korisnog rada u zajednici i programi učenja mogu igrati ključnu ulogu u prevenciji napuštanja školovanja. Ovi programi nude mladima osjećaj svrhe, relevantnosti i pripadnosti koji često nedostaju u tradicionalnim obrazovnim okruženjima. Povezivanjem iskustva iz stvarnog svijeta s osobnim rastom i utjecajem na zajednicu, takvi programi mogu poslužiti kao motivacijski mostovi nazad ka obrazovanju. Sesija je osmišljena tako da izgradi razumijevanje kako ova veza funkcionira u praksi i istražuje jednostavan okvir od 3 koraka koji sudionici mogu prilagoditi i primijeniti u svojim kontekstima. Kroz refleksiju, diskusiju i teorijski doprinos, osobe koje rade s mladima počinju identificirati konkretne načine da postanu dio rješenja u rješavanju problema ranog napuštanja školovanja.

Cilj sesije:

Istražiti kako programi društveno korisnog rada u zajednici i programi učenja mogu poslužiti kao efikasne strategije za sprječavanje napuštanja školovanja i ponovno angažiranje mladih u riziku.

Specifični podciljevi sesije:

- Razmisliti o osobnim i sistemskim razlozima koji stoje iza napuštanja školovanja iz perspektive mladih;
- Uvesti praktičan okvir od 3 koraka koji osobe koje rade s mladima mogu koristiti za rješavanje krize napuštanja školovanja na razini zajednice;
- Istražiti kako programi društveno korisnog rada u zajednici i programi učenja mogu doprinijeti strategijama prevencije, intervencije i reintegracije;
- Potaknuti sudionike da povežu teoriju sa praksom diskusijom o tome kako se predloženi koraci mogu primijeniti u njihovim lokalnim kontekstima.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Individualni rad;
- Teorijsko izlaganje;
- Grupna diskusija.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju (5 minuta)

Trener predstavlja sesiju i ističe važnost istraživanja veze između stope napuštanja školovanja i programa društveno korisnog rada i programa učenja, te kako se oni mogu koristiti kao strateški odgovor na problem napuštanja školovanja. Trener također ističe važnost uključivanja mladih u smislena iskustva učenja povezana s angažiranjem u stvarnom životu zajednice i kako ova veza može spriječiti rano napuštanje školovanja.

II. Individualni rad – iz perspektive mlade osobe (10 minuta)

Od sudionika se traži da provedu individualnu refleksiju. Trener ih poziva da se stave u mentalitet mlade osobe koja je napustila ili je u opasnosti od napuštanja školovanja. Individualno razmišljaju o sljedećem pitanju: „Šta vas je navelo da napustite školovanje?“

Za ovo imaju 10 minuta i potiču se na razmišljanje o faktorima kao što su osobne borbe, nedostatak motivacije, školsko okruženje ili društveni pritisci i da svoje odgovore napišu na papiru ili na samoljepljivim papirićima.

III. Dijeljenje uvida (15 minuta)

Nakon individualnog rada, sudionici se pozivaju da podijele neke od razloga koje su identificirali. Trener prikuplja ključne teze i zapisuje ih na flipchart kako bi identificirao obrasce i zajedničke teme.

Ovaj segment pomaže grupi suosjećati sa životnom stvarnošću mladih ljudi i bolje razumijeti osnovne probleme koji stoje iza napuštanja školovanja.

IV. Teorijsko izlaganje – 3 koraka za rješavanje krize napuštanja školovanja (20 minuta)

Nakon što dobije početnu predstavu o identificiranim razlozima za napuštanje školovanja, trener nastavlja sesiju sa kratkim teorijskim izlaganjem na ovu temu. Predstavlja strukturirani model sastavljen od tri ključna koraka koje zajednice mogu pratiti kako bi se izborile s problemom napuštanja školovanja:

- Korak 1: Razumijeti krizu napuštanja školovanja u vašoj zajednici;
- Korak 2: Kombinirati osnove dobrog školovanja s fokusiranim naporima za prevenciju, intervenciju i oporavak;
- Korak 3: Organizirati održivu kampanju širom zajednice kako bi se okončala kriza napuštanja školovanja.

Trener ukratko objašnjava svaki korak, ističući kako se programi društveno korisnog rada u zajednici i programi učenja mogu integrirati u ovaj okvir kao proaktivna metoda intervencije koja uključuje mlade.

V. Grupna diskusija – primjena 3 koraka u našoj stvarnosti (40 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male mješovite grupe. Pozvani su da u prvih 20 minuta razgovaraju o sljedećem:

- Kako se ova 3 koraka primjenjuju u vašem lokalnom kontekstu?
- Da li postoje prakse u vašoj zajednici koje već odražavaju dijelove ovog modela?
- Kako se društveno koristan rad u zajednici i programi učenja mogu koristiti kao alat za intervenciju ili oporavak?
- Koji su mogući izazovi ili mogućnosti za provođenje takvih koraka?

Nakon grupnih diskusija, svaka grupa dijeli 1-2 ključne točke sa ostalim sudionicima. Trener završava sesiju sumiranjem kako ovi koraci mogu voditi osobe koje rade s mladima u izgradnji pristupa temeljnih na zajednici za prevenciju napuštanja školovanja.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

Balfanz, R. (2007). *What your community can do to end its drop-out crisis*. In Center for Social Organization of Schools. <https://civilrightsproject.ucla.edu/research/k-12-education/school-dropouts/the-dropout-crisis-in-the-northwest-confronting-the-graduation-rate-crisis-in-all-communities-with-special-focus-on-american-indian-and-alaska-native-students/legters-what-your-community-can-do.pdf>

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Prilikom vođenja vježbe individualne refleksije, trener treba osigurati tihi i nepristranu atmosferu kako bi sudionici mogli iskreno suosjećati s iskustvom napuštanja školovanja mlade osobe.
- Tokom diskusije o modelu sa 3 koraka, važno je ohrabriti sudionike da navedu stvarne primjere ili inicijative malog obujma iz svojih zajednica. Ovo pomaže u premošćivanju jaza između teorije i prakse i inspirira razmišljanje usmjereno ka akciji.

Uspostavljanje pozitivne suradnje sa školama i nastavnicima

Naziv sesije:

Uspostavljanje pozitivne suradnje sa školama i nastavnicima

Trajanje:

90 minuta

Pozadina:

Pozitivna suradnja između osoba koje rade s mladima i škola i nastavnika u podršci učenicima koji su u riziku od napuštanja školovanja je neophodna. Međutim, izgradnja takvih partnerstava može biti izazovna zbog razlika u institucionalnim kulturama, nedostatka komunikacije i nejasnih očekivanja od različitih aktera. Ova sesija se fokusira na razvoj kapaciteta osoba koje rade s mladima da pristupe školama sa samopouzdanjem, jasnoćom i strukturiranim načinom razmišljanja. U ovoj sesiji, sudionici imaju priliku koristiti proces od 3 koraka kako bi istražili kako pokrenuti, ojačati i održati efikasnu suradnju sa školskim osobljem. Sesija naglašava međusobno razumijevanje, zajedničke ciljeve i praktične početne točke za suradnju koja na kraju koristi mladim ljudima kojima oba sektora služe. Sesija je osmišljena tako da stvori prostor za sudionike za kreiranje akcijskih planova koji se mogu prilagoditi i primijeniti u svojim lokalnim realnostima, doprinoseći povezanijem i holističijem sistemu podrške za mlade.

Cilj sesije:

Vježbati razvoj strateškog i strukturiranog pristupa za izgradnju efikasne i održive suradnje između osoba koje rade s mladima i škola/nastavnika u svrhu sprječavanja mladih da napuste školovanje.

Specifični podciljevi sesije:

- Koristiti pristup korak-po-korak u razmišljanju i poduzimanju akcija za rješavanje problema napuštanja školovanja;
- Razmisliti o trenutnim preprekama i mogućnostima za suradnju između osoba koje rade s mladima i formalnih obrazovnih institucija;
- Primijeniti strukturirani model od 3 koraka za dizajniranje praktične strategije za pokretanje i održavanje školskih partnerstava;
- Identificirati praktične korake i ulazne točke za osobe koje rade s mladima za smisleno povezivanje sa školama i nastavnicima.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Kritičko mišljenje;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Rad u malim grupama;
- Prezentacije i diskusija.

Tijek sesije:

I. Rad u malim grupama – 3 koraka za stratešku suradnju (50 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male grupe od 3–5 osoba. Svaka grupa ima isti zadatak. Trener im daje informaciju da će imati 50 minuta za razvijanje strateškog pristupa za uspostavljanje pozitivne i održive suradnje između osoba koje rade s mladima i škola/nastavnika. Svoj rad trebaju strukturirati pomoću modela od 3 koraka predstavljenog u prethodnoj sesiji:

- Razumijeti kontekst: Koje su uobičajene prepreke i potrebe u suradnji između škole i osoba koje rade s mladima?
- Osmisliti intervencije usmjerene na dizajn: Koje akcije osobe koje rade s mladima mogu poduzeti da bi se povezali sa školama i izgradili povjerenje?
- Izgraditi održivi odnos: Kako se partnerstvo može održavati, evaluirati i proširiti?

Trener ih potiče na razmatranje nekoliko faktora prilikom dizajniranja svojih strategija/modela, kao što su obostrane koristi i zajednički ciljevi, uloge i odgovornosti, komunikacijski kanali, ulazne točke (koga prvo kontaktirati, kako predstaviti novu inicijativu), prepreke i kako ih prijeći.

Sve grupe trebaju pripremiti prezentaciju sa svojim strateškim točkama.

II. Prezentacije i diskusija (40 minuta)

Sve grupe se okupljaju za prezentaciju svog rada i diskusiju. Svaka grupa predstavlja svoj strateški pristup u trajanju od 5–7 minuta. Nakon svake prezentacije, trener ostavlja nekoliko minuta za otvorena pitanja ili sugestije ostalih sudionika. Sesija se završava kratkom diskusijom koju vodi trener kako bi se sumirali zajednički elementi, inovativne ideje i praktični izazovi koje su grupe identificirale.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

Burrow, C., & Smith, E. (2011). Effective Dropout Recovery Strategies & The Graduation Alliance Approach. In Graduation Alliance. <https://graduationalliance.com/wp-content/uploads/2018/08/GA-White-Paper-Electronic.pdf>

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Važno je potaknuti sudionike na razmišljanje o postojećim primjerima iz svojih prošlih iskustava u radu sa školama. Ovo donosi autentičnost grupnom radu i pomaže u osmišljavanju strategija na primjerima iz stvarne prakse.
- Ako je moguće, trener može uključiti predstavnika škole u sesiju kako bi pružio školsku perspektivu. Ovo može potaknuti realnije i empatičnije planiranje strategija.

Razvoj novih i inovativnih programa društveno korisnog rada i programa učenja u suradnji sa školama, učenicima i drugim zainteresiranim stranama

Naziv sesije:

Razvoj novih i inovativnih programa društveno korisnog rada i programa učenja u suradnji sa školama, učenicima i drugim zainteresiranim stranama

Trajanje:

180 minuta

Pozadina:

Programi društveno korisnog rada i učenja su moćni alati za angažiranje mladih ljudi, posebno onih koji su u riziku od napuštanja školovanja, povezivanjem akademskog učenja sa sudjelovanjem u stvarnom životu zajednice. Ovi programi mogu pomoći učenicima da pronađu svrhu, izgrade vještine i razviju osjećaj pripadnosti, a istovremeno se bave stvarnim potrebama zajednice. Međutim, da bi takvi programi bili efikasni, moraju biti osmišljeni u suradnji. To znači da ovi programi trebaju biti osmišljeni kao takvi da objedinjuju perspektive škola, učenika, osoba koje rade s mladima, roditelja i drugih lokalnih zainteresiranih strana. Ova sesija pruža osobama koje rade s mladima prostor za zajedničko kreiranje inovativnih i inkluzivnih ideja za programe koje naglašavaju učenje kroz rad, društvenu odgovornost i zajedničko vlasništvo među svim uključenim stranama. Sudionici se vode kroz mapiranje zainteresiranih strana, a zatim rade u grupama kako bi razvili detaljne koncepte programa koji odražavaju njihovu stvarnost i kreativnost. Proces potiče interdisciplinarno razmišljanje, strateško planiranje i razmatranje utjecaja i na razvoj mladih i na transformaciju zajednice.

Cilj sesije:

Osmisliti inkluzivne, kreativne i kolaborativne programe učenja kroz društveno koristan rad u zajednici koji angažiraju škole, učenike i zainteresirane strane u zajednici u rješavanju problema napuštanja školovanja.

Specifični podciljevi sesije:

- Identificirati i mapirati zainteresirane strane neophodne za uspješan razvoj i provođenje programa;
- Zajednički kreirati strateški plan programa koji kombinira ishode učenja sa značajnim angažiranjem zajednice;
- Promovirati inovacije i inkluziju u osmišljavanju aktivnosti koje odgovaraju i obrazovnim i potrebama zajednice;
- Ojačati kompetencije sudionika u zajedničkom planiranju, osiguravajući da su svi akteri uključeni u svaku fazu programa.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Istraživačke kompetencije;
- Digitalne kompetencije;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kritičko i kreativno mišljenje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Teorijsko izlaganje;;

- Rad u malim grupama: mapiranje zainteresiranih strana i osmišljavanje programa;
- Prezentacije i šetnja po galeriji.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju (5 minuta)

Trener upoznaje sudionike s fokusom sesije i tijekom aktivnosti. Naglašava da će fokus biti na osmišljavanju kreativnih i inkluzivnih programa učenja kroz društveno koristan rad u zajednici koji aktivno uključuju škole, učenike i ključne zainteresirane strane u zajednici. Također se naglašava važnost zajedničkog stvaralaštva i suradnje u borbi protiv napuštanja školovanja kroz praktično i smisleno učenje.

II. Mapiranje zainteresiranih strana – rad u malim grupama (20 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male grupe. Trener ih zamoli da iskoriste narednih 20 minuta za razmišljanje i vizualno mapiranje svih potencijalnih zainteresiranih strana koje bi mogle igrati ulogu u programu učenja kroz društveno koristan rad u zajednici. To bi moglo uključivati sljedeće kategorije:

- Škole i nastavnici
- Učenici (u riziku i oni iz redovnih grupa)
- Roditelji/skrbnici
- Nevladine organizacije i organizacije mladih
- Lokalne tvrtke
- Općine ili institucije
- Kulturni, ekološki ili akteri socijalnih usluga

Dobivaju upute da zapišu svoje doprinose na flipchart papir i eventualno identificiraju potencijalne uloge i doprinose svakog aktera.

III. Dijeljenje uvida i nalaza (15 minuta)

Svaka grupa treba predstaviti svoju mapu zainteresiranih strana u 2-3 minuta. Trener vodi kratku diskusiju kako bi identificirao preklapanja, nove ideje i moguće izazove u angažiranju zainteresiranih strana.

IV. Rad u malim grupama: osmišljavanje programa učenja kroz društveno koristan rad (90 minuta)

Sudionici se pozivaju da se vrate u svoje grupe na još jedan krug grupnog rada koji traje 90 minuta. Trener je pripremio strukturirani radni list ili vizual na flipchart papiru, kako bi vodio sudionike u njihovom radu. Njihov zadatak je osmisliti novi i inovativni program društveno korisnog rada i učenja u suradnji sa školama, učenicima i drugim zainteresiranim stranama. Program mora uključiti najmanje tri grupe zainteresiranih strana i biti prilagođen za ponovno uključivanje mladih u smisleno učenje i doprinos zajednici. Upute su sljedeće:

Naziv i cilj programa
Tko je uključen (zainteresirane strane)?
Glavne aktivnosti (što će učenici raditi i što će naučiti)

Utjecaj na zajednicu
Šta ga čini inovativnim?
Kako će biti osigurana suradnja u svakoj fazi?

Trener povremeno posjećuje grupe kako bi ponudio podršku i potaknuo kreativne, inkluzivne ideje. Nakon 90 minuta, svi trebaju prezentirati svoj program.

V. Prezentacije i šetnja po galeriji (50 minuta)

Trener poziva svaku grupu da predstavi svoj rad u 5–7 minuta. Kada se sve prezentacije završe, sudionici se pozivaju da sudjeluju u šetnji galerijom ili aktivnosti vršnjačkog glasanja. To se radi tako što se izlaže poster svake grupe, a sudionici šetaju po prostoriji kako bi pregledali sve radove. Glasaju koristeći samoljepljive papiriće ili naljepnice u različitim bojama za sljedeće kategorije:

- Najkooperativnije
- Najkreativniji
- Najrealnije
- Najbolji dizajn ishoda učenja

Šetnja galerijom traje oko 5 minuta. Sesija se završava kratkim debriefingom koji vodi trener. Trener se pobrine da istakne jake elemente svakog programa i kako oni mogu inspirirati stvarnu implementaciju.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop, radni list ili papir za flipchart s uputama za grupni rad, samoljepljivi papirići ili naljepnice u različitim bojama.

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Trener može osigurati šablone ili vizualna pomagala (npr. primjere mapa zainteresiranih strana, šablone za dizajn programa) kako bi pomogao sudionicima da jasno i efikasno strukturiraju svoje ideje tijekom grupnog rada.
- Prilikom formiranja grupa, trener treba potaknuti raznolik sastav grupe miješanjem sudionika s različitim iskustvima (formalno obrazovanje, rad s mladima, nevladine organizacije, itd.) kako bi se simulirala suradnja više zainteresiranih strana u stvarnom životu i obogatio proces dizajniranja programa.

Primjena pristupa temeljnog na potrebama u razvoju i evaluaciji programa društveno korisnog rada i programa učenja

Naziv sesije:

Primjena pristupa temeljnog na potrebama u razvoju i evaluaciji programa društveno korisnog rada i programa učenja

Trajanje:

90 minuta

Pozadina:

Prilikom kreiranja programa društvenog rada u zajednici i učenja usmjerenih na sprječavanje napuštanja školovanja, veoma je važno i neophodno da se ove inicijative razvijaju na osnovi stvarnih potreba zajednice, a ne na osnovi pretpostavki. Pristup zasnovan na potrebama je ono što daje prioritet glasovima, vrijednostima i životnim realnostima članova zajednice, osiguravajući da su programi relevantni, inkluzivni i utjecajni. Ova sesija pomaže osobama koje rade s mladima razumijenti razliku između percipiranih i stvarnih potreba i uvodi praktične alate za njihovo identificiranje i mapiranje. Sesija se sastoji od kreativne refleksije i kolaborativnog „mapiranja priča“ kako bi sudionici imali priliku istražiti kako uklopiti uvide zajednice u dizajn i evaluaciju aktivnosti učenja kroz društveno koristan rad.

Cilj sesije:

Opremiti osobe koje rade s mladima razumijevanjem primjene pristupa temeljenog na potrebama prilikom osmišljavanja i evaluacije programa društveno korisnog rada u zajednici i programa učenja.

Specifični podciljevi sesije:

- Upoznavanje s konceptom i principima pristupa temeljnog na potrebama, uključujući razliku između stvarnih i pretpostavljenih potreba;
- Kreativno mapiranje potreba, praznina i mogućnosti zajednice kroz vizualno pripovijedanje;
- Istraživanje kako identificirane potrebe mogu voditi razvoj programa i evaluaciju utjecaja.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Kritičko mišljenje;
- Analitičke vještine;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Individualna refleksija;
- Teorijsko izlaganje;
- Rad u malim grupama: mapiranje priča iz zajednice;
- Prezentacija – izlaganje mapa;
- Grupna diskusija.

Tijek sesije:

I. Individualna refleksija – „Iskra“ (15 minuta)

Sudionici se pozivaju na individualnu refleksiju u trajanju od 5–10 minuta i da nakon toga zapišu ključne riječi. Trener ih zamoli da promisle o zajednici do koje im je stalo. Dodaje pitanje: Koja je jedna vidljiva ili nevidljiva potreba koja vam slama srce?

Nakon toga, trener pita sudionike tko bi želio podijeliti ukratko svoju refleksiju i uvide sa grupom.

II. Teorijsko izlaganje: razumijevanje pristupa temeljnog na potrebama (15 minuta)

Trener u idućih 15 minuta daje kratak uvod koji pokriva ključne koncepte:

- Definicija pristupa temeljnog na potrebama u razvoju programa
- Razlika između stvarnih i pretpostavljenih potreba
- Zašto je uključivanje glasa zajednice neophodno u dizajniranju i u evaluaciji programa?
- Primjeri kriterija evaluacije koji odražavaju vrijednosti i prioritete zajednice.

Trener koristi nekoliko stvarnih ili relevantnih primjera kako bi koncepte učinio opipljivima i povezao ih s učenjem kroz društveno koristan rad za mlade.

III. Rad u malim grupama: mapiranje priča iz zajednice (40 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male grupe. Njihov zadatak je kreirati „Mapu priča iz zajednice“ na flipchart papiru ili A3 papiru. Svaka grupa se potiče da izabere stvarnu ili izmišljenu zajednicu i da odgovori na sljedeća pitanja kroz vizualno mapiranje:

- Tko je u ovoj zajednici?
- Koje su njihove vidljive potrebe?
- Koje su njihove nevidljive potrebe?
- Što se trenutno radi?
- Što nedostaje?
- Kako bi izgledao smislen program ovdje?
- Kako bismo znali da je bio koristan?

Imaju 40 minuta za svoj zadatak i pripremu kratke prezentacije svog rada prikazivanjem svojih mapa na zidu. Potiču se da koriste simbole, crteže, ključne riječi i elemente pripovijedanja kako bi oživjeli svoju mapu. Trener podržava grupe tijekom rada.

IV. Izlaganje mapa i grupna diskusija (20 minuta)

Sve grupe se okupljaju u prostoriji kako bi izložile svoje mape priča. Svaka grupa ukratko predstavlja svoju mapu za oko 3 minute. Nakon prezentacije i prikazivanja, trener vodi kratku diskusiju koristeći sljedeća pitanja:

- Koje zajedničke potrebe ili nedostatke smo primjetili?
- Kako su nam mape priča pomogle da pređemo s pretpostavki na stvarne potrebe?
- Koje su ideje za evaluaciju proizašle iz ovih mapa?

Trener završava sesiju naglašavajući važnost osmišljavanja programa u skladu sa potrebama i vrijednostima koje je identificirala zajednica.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samolepljivi papirići, flipčart i papiri za flipčart, projektor, laptop, makaze, selotejp, drugi materijali koji bi sudionicima mogli biti potrebni.

Pratni dokumenti i dodatna literatura:

- Waters, A. (2025). How to Conduct a Community Needs Assessment & Examples. Galaxy Digital. <https://www.galaxydigital.com/blog/community-needs-assessment>
- Cumming, G., & Norwood, C. (2012). The Community Voice Method: Using participatory research and filmmaking to foster dialog about changing landscapes. Landscape and Urban Planning, 105(4), 434–444. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2012.01.018>

Preporuke za trenere koji će realizovati ovu sesiju:

- Trener treba da podstakne sudionike da svoje mape priča zasnivaju na stvarnim zajednicama sa kojima rade ili koje su im upoznate. Ovo pomaže da aktivnost bude smislenija i stvara ideje koje se kasnije mogu razviti u stvarne inicijative.
- Važno je ostaviti dovoljno vremena za razmišljanje i deljenje nakon vežbe mapiranja, jer se tu često pojavljuju najvredniji uvidi. Trener treba da koristi otvorena pitanja kako bi pomogao sudionicima da povežu svoj vizuelni rad sa konkretnim koracima planiranja programa.

Identifikovanje i razumevanje faktora rizika koji doprinose stopi napuštanja školovanja

Naziv sesije:

Identifikovanje i razumevanje faktora rizika koji doprinose stopi napuštanja školovanja

Trajanje:

90 minuta

Pozadina:

Sprečavanje napuštanja školovanja počinje dubokim razumevanjem osnovnih uzroka koji stoje iza toga. Mladi ljudi napuštaju školovanje iz mnogih složenih, preklapajućih razloga koji se kreću od ličnih i porodičnih okolnosti do širih sistemskih i izazova u zajednici. Ova sesija omogućava omladinskim radnicima da istraže i analiziraju različite kategorije faktora rizika koji doprinose napuštanju školovanja, kao što su faktori vezani za porodicu, školu, lični, rizik zasnovan na zajednici i sistemski. U ovoj sesiji imaju prostor za razmišljanje, diskusiju i zajedničko mapiranje rizika. Na ovaj način sudionici mogu da izgrade sveobuhvatnu sliku o tome kako različiti izazovi međusobno deluju i utiču na obrazovne puteve mladih. Generalno, sesija se smatra važnim korakom u osposobljavanju omladinskih radnika da prepoznaju znakove ranog upozorenja i bolje prilagode intervencije stvarnosti sa kojom se suočavaju njihove ciljane grupe.

Cilj sesije:

Istražiti i analizirati faktore rizika koji doprinose napuštanju školovanja i izgraditi kapacitete omladinskih radnika da prepoznaju i odgovore na ove izazove u svojim zajednicama.

Specifični podciljevi sesije:

- Identifikovati ključne faktore rizika koji doprinose napuštanju školovanja na različitim nivoima, kao što su lični, porodični, školski, zajednički i sistemski;
- Podstaci kritičko razmišljanje o sopstvenim iskustvima sudionika i stvarnosti u zajednici;
- Negovati svest o tome kako su različiti faktori rizika međusobno povezani;
- Izgraditi zajedničko razumevanje izazova sa kojima se suočavaju mladi u riziku, formirajući temelj za efikasne strategije prevencije.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Analitičke veštine;
- Saradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Tiho mozganje;
- Prezentacije i diskusija;
- Zid rizika: refleksija.

Tijek sesije:

I. Tiho mozganje: istraživanje faktora rizika (30 minuta)

Trener je pripremio 5 flipčart papira sa različitim naslovima. Postavlja ih na pod ili po prostoriji tako da

može lako da im se priđe. Svaki flipčart papir je označen jednom kategorijom faktora rizika kao što su:

- Porodični problemi (npr. siromaštvo, nestabilnost, migracije)
- Školsko okruženje (npr. maltretiranje, niska podrška, nezainteresovanost)
- Lični faktori (npr. mentalno zdravlje, teškoće u učenju, motivacija)
- Faktori zajednice (npr. nedostatak uzora, kriminal, niska očekivanja)
- Sistemski problemi (npr. prerano usmeravanje, diskriminacija, praznine u politikama)

Nakon što ovo pokaže, trener daje sudionicima instrukciju da u narednih 30 minuta šetaju po prostoriji i u tišini priđu svakom papiru i daju svoj doprinos u identifikovanju faktora rizika koji doprinose stopi napuštanja školovanja. Sudionici tiho hodaju po prostoriji i koriste papiriće ili markere da pišu i dodaju primere, iskustva ili izazove sa kojima su se susreli u svakoj kategoriji. Atmosfera je tiha kako bi se omogućio promišljen doprinos. Muzika može tiho da se pušta u pozadini kako bi se stvorila mirna i refleksivna atmosfera.

II. Prezentacije i diskusija (40 minuta)

Nakon tihog mozganja, trener i sudionici prolaze kroz svaki flipčart jedan po jedan, prezentujući šta je napisano. Volonteri iz grupe mogu pročitati doprinos koji je podeljen. Zatim, za svaku kategoriju, trener vodi kratku diskusiju koristeći sledeća pitanja:

- Koji od ovih faktora rizika su najvidljiviji u vašoj zajednici?
- Da li postoje neki iznenađujući ili previđeni rizici?
- Kako su ove kategorije međusobno povezane?

Ovaj proces se sprovodi sa glavnom namerom da pomogne sudionicima da identifikuju obrasce, razlike između konteksta i složenost uzroka napuštanja školovanja.

III. Zid rizika: iskustvo lične refleksije (20 minuta)

Trener je na beloj tabli napisao oznaku „Zid rizika“. Sudionici se sada pozivaju na individualnu refleksiju koja će da traje oko 10 minuta. Trener im postavlja sledeće pitanje: Koji su ključni rizici koje ste videli ili iskusili, a koji doprinose napuštanju školovanja?

Zapisuju svoje misli na papirićima i lepe ih na „Zid rizika“. Nakon što su sve beleške postavljene, trener ukratko prikazuje i grupiše odgovore. Zatim, zatvara sesiju i ističe važnost aktivnosti i same sesije.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop.

Pratni dokumenti i dodatna literatura:

- Extension, J. O. (n.d.). Risk factors affecting high school dropout rates and 4-H teen program planning. Copyright (C) 2025 Extension Journal, Inc. ISSN 1077-5315.
- Cimene, Francis Thaise & Cimene, A & Albino, Angel-April & Amschel, Rouche & Mijares, J & Flora, Pacilita & Hallazgo, & Austria, Mary & Lpt, & Leah, Marie & Corporal, & Elarcosa, Rorilie & Flora, Mae & Quipanes, & Recto, Stephanie & Rewie, Jane & Villaflo, (2023). Understanding the Complex Factors behind Students Dropping Out of School. https://www.researchgate.net/publication/375556929_Understanding_the_Complex_Factors_behind_Students_Dropping_Out_of_School

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Trener treba potaknuti sudionike da se fokusiraju na zapažanja iz stvarnog života ili iskustva u radu sa mladima tijekom svih aktivnosti refleksije. Ovo postavlja diskusiju u stvarni kontekst i jača relevantnost.
- Sudionike treba obavijestiti da je aktivnost „Zid rizika“ anonimna. Ovo omogućuje zaštitu privatnosti i stvara siguran prostor za sudionike za dijeljenje osjetljivih ili osobnih razmišljanja, posebno ako su se oni ili netko s kim su radili suočili sa sličnim faktorima rizika.

Razvijanje efikasnih strategija regrutiranja mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja da se pridruže programima društveno korisnog rada i programima učenja

Naziv sesije:

Razvijanje efikasnih strategija regrutiranja mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja da se pridruže programima društveno korisnog rada i programima učenja

Trajanje:

180 minuta

Pozadina:

Dostizanje mladih i rad s mladima koji su u riziku od napuštanja školovanja zahtijeva više od pukih dobrih namjera. To zahtijeva prilagođene i empatične strategije regrutiranja koje govore o njihovoj stvarnosti, interesima i preprekama. Ovi mladi se često suočavaju sa raznim izazovima kao što su nedostatak motivacije, strah od osude ili ograničen pristup mogućnostima, što tradicionalne metode informiranja čini neefikasnim. Ova sesija je osmišljena tako da osnaži osobe koje rade s mladima da kreativno i strateški pristupe regrutiranju. To se postiže kroz različite kreativne i efikasne aktivnosti kao što su razvoj ličnosti, vježbe barometara i dizajn kampanje. Sudionici imaju priliku istražiti što motivira mlade ljude na angažman i kako komunicirati s njima na načine koji su relevantni, sigurni i osnažujući. Sesija ističe kako je regrutiranje prvi i ključni korak u povezivanju mladih sa smislenim učenjem kroz program rada u zajednici.

Cilj sesije:

Ojačati sposobnost sudionika za osmišljavanje inkluzivne i angažirane strategije regrutiranja koje efikasno dopiru do mladih ljudi koji su u riziku od napuštanja školovanja i motiviraju ih da se pridruže programima učenja kroz društveno koristan rad u zajednici.

Specifični podciljevi sesije:

- Razvijanje empatije i razumijevanja prepreka i motivacija mladih u riziku kroz aktivnost kreiranja ličnosti;
- Istraživanje efikasnih poruka, komunikacijskih kanala i metoda informiranja koje odgovaraju mladim ljudima;
- Promišljanje o tome kako mladi ljudi doživljavaju proces regrutiranja i što ih pomaže da se osjećaju sigurno i uključeno.
- Kreiranje specifičnih i kreativnih kampanja za regrutiranje koje se bave potrebama, interesima i izazovima određenog profila mladih.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Individualni rad – kreiranje ličnosti;
- Barometar vježba;
- Teorijsko izlaganje;

- Rad u malim grupama – osmišljavanje kampanja regrutiranja;
- Prezentacija i diskusija.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju (5 minuta)

Trener pozdravlja sudionike i predstavlja fokus i aktivnosti sesije. Ističe važnost posvećenosti sudionika u sesiji istraživanju kreativnih i inkluzivnih strategija regrutiranja i dosega do mladih ljudi koji su u riziku od napuštanja školovanja i njihovo uključivanje u smislene programe društveno korisnog rada i učenja.

II. Individualni rad: kreiranje ličnosti (30 minuta)

Sudionici rade individualno kako bi kreirali izmišljenu ličnost koja predstavlja mladu osobu u riziku od napuštanja školovanja. Za ovaj zadatak mogu koristiti flipchart ili A3 papir, olovke i druge relevantne materijale. Trener ih poziva da dubinski i empatično razmisle o svojoj izabranoj ličnosti. Štoviše, trener naglašava da imaju 30 minuta da završe ovaj zadatak i da sljedeće informacije trebaju biti dio njihovog rada/vizualizacije: godine i porijeklo, školska situacija, obiteljski i društveni kontekst, interesi i hobiji, prepreke za sudjelovanje (npr. strah od osude, nedostatak prijevoza, nisko samopouzdanje), komunikacijske navike (npr. korištenje društvenih medija, ljudi od povjerenja), elementi koji bi ih mogli motivirati da se pridruže programu. Kada završe, zadržavaju ove papire za sebe, dok trener ne najavi da ih podijele s drugima.

III. Barometar vježba: u cipelama kreirane ličnosti (25 minuta)

Trener sada objavljuje da sudionici preuzimaju ulogu svoje kreirane ličnosti. Trener poziva sve sudionike da ustanu i formiraju red kako bi proveli vježbu barometara. Počinje čitati niz izjava vezanih za pridruživanje programu društveno korisnog rada u zajednici. Sudionici se pozicioniraju duž fizičke linije „slažem se, neutralno, ne slažem se“ na osnovu toga kako bi njihova kreirana ličnost reagirala. Primjeri izjava mogu biti sljedeći:

- Pridružio/la bih se programu zajednice ako bi mi ga nastavnik/edukator preporučio.
- Ne osjećam da su ovakvi programi napravljeni za ljude poput mene.
- Bilo bi me sramota da moji prijatelji znaju da sam se pridružio/la nečemu ovakvom.
- Da se radi o nečemu do čega mi je stalo, poput glazbe ili životinja, bio/la bih zainteresiran/a.
- Neki kul video na Instagramu bi me mogao uvjeriti da ga pogledam.
- Da je netko saslušao moje probleme, možda bih želio/la sudjelovati.

Nakon svake izjave, trener poziva na kratku diskusiju kako bi se produbilo razumijevanje kako mladi ljudi doživljavaju napore za informiranje javnosti. Može se dodati još izjava, a trener mora podsjetiti sudionike da su u ulozi svoje kreirane ličnosti za ovu aktivnost.

IV. Teorijsko izlaganje: važnost strategija regrutiranja (15 minuta)

Trener drži kratko teorijsko izlaganje pomoću unaprijed pripremljene prezentacije koja pokriva sljedeće elemente:

- Zašto je regrutiranje ključni prvi korak u angažiranju mladih u riziku;
- Značaj suradnje i uključenosti škole;
- Konkretna poruka i metode za različite motivacije i prepreke.

V. Rad u malim grupama – osmišljavanje kampanja regrutiranja (55 minuta)

Sudionici se pozivaju da formiraju male grupe za grupni rad. Kada to učine, trener ih zamoli da podijele svoje kreirane ličnosti jedni sa drugima u svojoj grupi tijekom 5 minuta. Kada se upoznaju sa ličnostima jedni drugih, trener im daje upute za kreiranje mini kampanje za regrutiranje prilagođene potrebama i motivacijama tih ličnosti. Od svake grupe se traži da pokrije sljedeće elemente:

- Slogan ili poruka
- Skica postera, objave na Instagramu, naslovne strane flajera, itd.
- Komunikacijski kanal(i): gdje i kako bi se poruka dijelila?

- Tko prenosi poruku? Vršnjak, nastavnik, influencer, osoba koja radi s mladima?
- Poziv na akciju: koji je prvi jednostavan korak koji mlada osoba treba poduzeti?

Grupe imaju 50 minuta za ovaj zadatak i potiču se na kreativno razmišljanje, te da kampanja bude prilagođena mladima i da se sa njom može povezati. Nakon toga će prezentirati svoje kampanje.

VI. Prezentacije i diskusija (50 minuta)

Sve grupe se okupljaju radi prezentacije svoje kampanje. Svaka grupa ima 5 minuta za predstavljanje svoje kampanje regrutiranja, objašnjavajući kako se ona povezuje sa potrebama i preprekama njihovih kreiranih ličnosti. Nakon prezentacija, trener vodi kratku diskusiju koristeći sljedeća pitanja:

- Koliko su ove strategije realne u vašem kontekstu?
- Šta bi bio najveći izazov za provođenje ovih kampanja?
- Da li bi ovaj pristup mogao doprijeti do drugih mladih ljudi izvan vaše kreirane ličnosti?

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, lepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

- Burrow, C., & Smith, E. (2011). Effective Dropout Recovery Strategies & The Graduation Alliance Approach. In Graduation Alliance. <https://graduationalliance.com/wp-content/uploads/2018/08/GA-White-Paper-Electronic.pdf>
- MASHAV Educational Training Center. (n.d.). YOUTH AT RISK: Preventing Student Dropouts and Facilitating Reintegrations. In MASHAV International Educational Training Center Jerusalem. https://metc.mfa.gov.il/sites/default/files/booklet_O.pdf

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Trener treba jasno naglasiti i potaknuti sudionike da svoje kreirane ličnosti zasnivaju na stvarnim iskustvima ili mladima s kojima su radili (anonimno), jer to povećava autentičnost i relevantnost prilikom osmišljavanja kampanja za regrutiranje.

Razvijanje strategija za motivaciju i angažiranje mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada

Naziv sesije:

Razvijanje strategija za motivaciju i angažiranje mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada

Trajanje:

180 minuta

Pozadina:

Iako je regrutiranje mladih koji su u riziku od napuštanja školovanja ključni prvi korak, održavanje njihove motivacije i angažiranosti tijekom sudjelovanja u programu učenja kroz društveno koristan rad u zajednici je također veoma važno i to je kontinuirani proces. Ovi mladi se mogu suočiti s nizom internih i eksternih izazova kao što su nisko samopoštovanje, nedostatak podrške, dosada ili nejasna očekivanja koja mogu dovesti do toga da se isključe čak i nakon što se prvi puta pridruže projektu. Ova sesija se fokusira na razumijevanje ovih rizika motivacije u različitim fazama sudjelovanja i razvoj prilagođenih strategija koje osobe koje rade s mladima mogu koristiti za održavanje kontinuiranog sudjelovanja. Identificiranjem takvih izazova i kreiranjem alata za angažiranje koji odgovaraju na potrebe, osobe koje rade s mladima mogu osigurati da projekti u zajednici ostanu podržavajući, osnažujući i relevantni za svakog uključenog sudionika.

Cilj sesije:

Opremiti osobe koje rade s mladima alatima i strategijama za održavanje motivacije i angažiranosti mladih u riziku u svim fazama programa društveno korisnog rada u zajednici i programa učenja.

Specifični podciljevi sesije:

- Istražiti uobičajene razloge zašto mladi u riziku odustaju od sudjelovanja u projektima temeljenih na radu u zajednici;
- Identificirati ključne motivacijske rizike povezane sa svakom fazom sudjelovanja u projektu;
- Razviti praktične strategije i alate za angažiranje prilagođene različitim fazama projekta;
- Ojačati sposobnost osoba koje rade s mladima za stvaranje pozitivnog i poticajnog okruženja za dugoročno sudjelovanje mladih.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Oluja ideja;
- Rad u malim grupama;
- Prezentacije.

Tijek sesije:**I. Uvod u sesiju (5 minuta)**

Trener uvodi sesiju objašnjavajući važnost kontinuirane motivacije mladih ljudi uključenih u projekte društveno korisnog rada u zajednici i programe učenja. Ukratko predstavlja faze sudjelovanja u projektu kao što su regrutiranje, prvi tjedan sudjelovanja, srednja faza projekta, završetak projekta i izazovi s kojima se mladi mogu suočiti tijekom svog angažmana. Zatim, napominje da ova sesija obuhvaća aktivnosti za otkrivanje načina za motiviranje mladih da u potpunosti sudjeluju u ovim programima.

II. Oluja ideja: „Šta ih odbija?“ (25 minuta)

Trener otvara sesiju oluje ideja. Sudionici se pozivaju da razmisle o razlozima zbog kojih mladi odustaju od projekata/programa. Oni razmišljaju odgovarajući na sljedeće pitanje: Što uzrokuje da mladi ljudi koji su u riziku od napuštanja školovanja odustanu od projekta? Oluja ideja traje oko 10 minuta. Trener zapisuje doprinose sudionika na flipchart papir.

Zatim, dodaje još jedno pitanje: Što smo vidjeli da je krenulo po zlu u prošlosti?

Odgovori sudionika se ponovo prikupljaju na flipchart, a trener ih potiče da podijele svoja mišljenja i iskustva.

III. Rad u malim grupama: „Osmišljavanje motivacijskog putovanja“ (90 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male grupe za određeni zadatak. Trener im daje zadatak da osmisle kompletnu strategiju motivacije kroz četiri faze projekta: Regrutiranje, prvi tjedan, sredina projekta i završetak projekta. Imaju 90 minuta za raditi na ovome i pripremu prezentacije. Svaka grupa koristi sljedeću tablicu kako bi rad bio strukturiraniji:

Projektna faza	Motivacijski rizik (npr. dosada, anksioznost, nepovjerenje)	Alati/aktivnosti (npr. video zapisi, refleksija, dugoročna podrška)	Strategije za uključivanje (npr. sistem podrške prijatelja, fleksibilni zadaci)
Regrutiranje			
Prvi tjedan			
Sredina projekta			
Završetak projekta			

IV. Prezentacije (60 minuta)

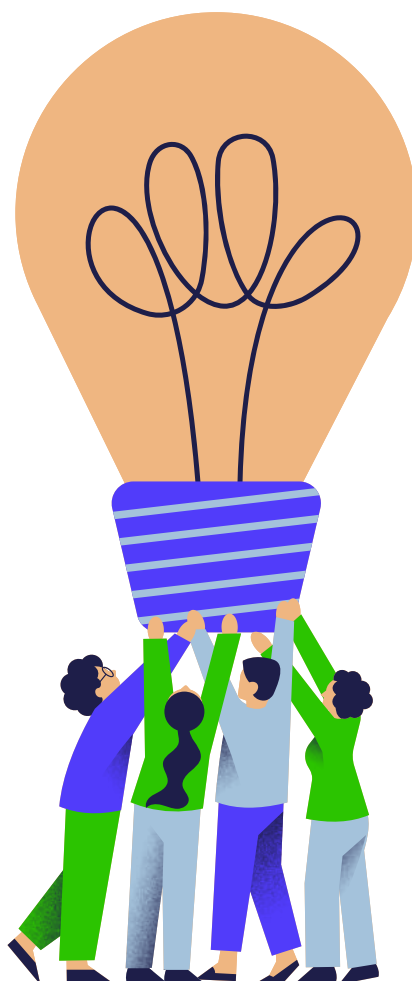
U nastavku sesije svaka grupa ima 10–12 minuta za predstavljanje svog „Motivacijskog putovanja“ ostalim sudionicima. Nakon svake prezentacije, slijedi kratka runda pitanja, povratnih informacija i diskusije. Trener sumira glavne zaključke i ističe sve inovativne strategije koje su se pojavile.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i flipchart papiri, projektor, laptop, isprintana tablica za grupni rad za svaku grupu.

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Trener treba da potaknuti sudionike na korištenje realistične ličnosti ili lokalne studije slučaja koje odražavaju stvarna iskustva odustajanja od programa ili projekata. Ovo čini dizajn strategije realnijim i korisnijim za replikaciju.

Mentorstvo mladih tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada

Naziv sesije:

Mentorstvo mladih tijekom njihovog sudjelovanja u projektima društveno korisnog rada

Trajanje:

135 minuta

Pozadina:

Mentorstvo igra ključnu ulogu u osiguravanju da mladi, posebno oni koji su u riziku od napuštanja školovanja, dobiju potrebnu podršku kako bi bili motivirani i osnaženi tijekom svog sudjelovanja u programima društveno korisnog rada u zajednici i programima učenja. Strukturiran i odgovoran mentorski odnos može pomoći mladima da izgrade povjerenje, osjećaju se viđenima i saslušanima, te steknu samopouzdanje potrebno za preuzimanje odgovornosti za svoj put učenja. Ova sesija pruža osobama koje rade s mladima priliku za razmišljanje o vlastitim mentorskim iskustvima, razumijevanje faze mentorskih odnosa i razvijanje strategije za pružanje dosljedne i smislene podrške mladima s kojima rade.

Cilj sesije:

Ojačati kapacitet osoba koje rade s mladima za pružanje kontinuirane, strukturirane i empatične mentorske podrške mladima u riziku tijekom njihovog angažmana u projektima društveno korisnog rada u zajednici i programima učenja.

Specifični podciljevi sesije:

- Razmisliti o osobnoj vrijednosti i utjecaju mentorstva u procesima učenja;
- Razumijeti faze mentorstva i evoluirajuće potrebe mladih ljudi tijekom životnog ciklusa projekta;
- Identificirati praktične akcije mentorstva i podržavajuća ponašanja prilagođena svakoj fazi angažiranosti u zajednici;
- Istražiti kako mentorstvo može doprinijeti motivaciji, otpornosti i dugoročnom osnaživanju mladih u riziku.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Individualna refleksija;
- Projekcija video zapisa: Moć mentorstva;
- Grupna diskusija;
- Teorijsko izlaganje;
- Rad u malim grupama;
- Diskusija.

Tijek sesije:

I. Individualna refleksija: „Ko je bio tvoj mentor?“ (10 minuta)

Sesija počinje kratkom individualnom i osobnom refleksijom. Sudionici se pozivaju da iskoriste idućih 5–10 minuta da se prisjete vremena kada su imali mentora tijekom procesa učenja ili razvoja. Trener ih poziva da razmisle o tome tko je bila ta osoba, šta ju je učinilo dobrim mentorom i kako je podrška utjecala na njih. Ovo pomaže u postavljanju temelja za razumijevanje vrijednosti mentorstva iz osobnog iskustva.

II. Projekcija video zapisa: Moć mentorstva (10 minuta)

Sudionici gledaju kratak inspirativni video pod nazivom „Mentorstvo mladih u Zajednici za mlade“ koji ističe utjecaj i važnost mentorskih odnosa u razvoju mladih.

- Izvor video zapisa: waOSPI. (2024, januar 25). Youth mentoring at Community for Youth [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=rXemoOP_waY

III. Diskusija o sadržaju video zapisa (20 minuta)

Nakon projekcije videa, trener vodi grupnu diskusiju. Sudionici se pozivaju da podijele svoja mišljenja o videu, kao i što im se svidjelo, što ih je inspiriralo ili potaknulo na razmišljanje i kako se to povezuje sa ulogom osoba koje rade s mladima kao mentora u projektima društveno korisnog rada u zajednici. Diskusija potiče značaj empatije, dosljednosti i povjerenja u mentorstvo.

IV. Teorijsko izlaganje: faze mentorstva (20 minuta)

Trener je pripremio kratko teorijsko izlaganje o temi i koristi ovu sesiju da predstavi šest faza procesa mentorstva:

- Uvodna faza
- Faza izgradnje odnosa
- Faza rasta
- Faza sazrijevanja
- Faza tranzicije
- Faza završetka

Za svaku fazu, trener objašnjava tipične potrebe osobe koja se mentorira i ulogu mentora u pružanju adekvatne podrške tijekom te faze. Iako ovaj proces može biti ponavljanje za neke od osoba koje rade s mladima, trener treba na početku provjeriti tko od sudionika ima iskustva kako bi i oni mogli slobodno doprinijeti sadržaju sesije.

V. Rad u malim grupama: podrška u angažiranju (45 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male grupe i dobivaju zadatak da analiziraju kako mentor može podržati mladu osobu tijekom tri ključne faze projekta društveno korisnog rada u zajednici: početna faza, faza implementacije i završna faza. Za svaku fazu, grupe trebaju odgovoriti na sljedeća pitanja:

- Što bi ovoj mladoj osobi moglo biti potrebno?
- Kako ih mentor može podržati?
- Koje su neke konkretne akcije koje mentor može poduzeti?

Imaju 30 minuta za završiti svoj zadatak i pripremiti kratku prezentaciju svog rada.

VI. Diskusija i zaključak sesije (30 minuta)

Svaka grupa dijeli svoje strategije i primjere mentorstva. Trener će voditi kratku refleksiju o sličnostima, praktičnim pristupima i kako mentorstvo doprinosi motivaciji i dugoročnom angažiranju mladih u riziku u projektima društveno korisnog rada u zajednici.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop, zvučnici.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

- Ervin, A. (2024, July 30). How mentors support young adults as they gain awareness of societal inequality and engage in social action. <https://www.evidencebasedmentoring.org/how-mentors-support-young-adults-as-they-gain-awareness-of-societal-inequality-and-engage-in-social-action/>
- Mentoring Impact. Connect with a Young Person | Mentor. (2025, January 3). MENTOR. <https://www.mentoring.org/mentoring-impact/>
- Search Institute. (2024, October 18). The Life Cycle of Mentoring Relationships. Search Institute. <https://blog.searchinstitute.org/life-cycle-mentoring-relationships>
- waOSPI. (2024, January 25). Youth mentoring at Community for Youth [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=rXemoOP_waY

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Trener treba naglasiti da se dosljednost i izgradnja povjerenja smatraju osnovnim principima mentorstva u svim fazama. Potrebno je potaknuti osobe koje rade s mladima da razmišljaju ne samo o tome „što učiniti“, već i o tome kako se pokazati kao pouzdan i podržavajući mentor.

Implementacija dostignuća učenja iz projekata društveno korisnog rada u akademsko/školsko okruženje

Naziv sesije:

Implementacija dostignuća učenja iz projekata društveno korisnog rada u akademsko/školsko okruženje

Trajanje:

110+190+130 minuta

Pozadina:

Jedan od ključnih ciljeva programa učenja i rada u zajednici jest premošćavanje neformalnog i formalnog učenja, posebno za mlade ljude koji su u riziku od napuštanja školovanja. Iako projekti u zajednici nude bogato iskustveno učenje, podjednako je važno osigurati da se ta dostignuća prepoznaju, vrednuju i integriraju u akademska okruženja. Ova sesija je osmišljena kao točka okupljanja naučenog tijekom treninga, jer pruža osobama koje rade s mladima priliku da primjene sve što su naučili tijekom treninga. U ovoj sesiji, sudionicima se pruža prilika za razvijanje prave radionice ili inicijative koje povezuju učenje u zajednici sa školskim okruženjem. Ovo omogućava sudionicima stjecanje alata za pokretanje sistemske suradnje između aktera neformalnog i formalnog obrazovanja. Ova završna sesija im omogućava kreiranje utjecajnih pristupa koji jačaju zadržavanje u školi, osobni razvoj i obrazovnu inkluziju, uz istovremeno osiguravanje da angažman zajednice ostane značajan dio akademskog angažiranosti mladih ljudi.

Cilj sesije:

Osnažiti osobe koje rade s mladima za osmišljavanje i prilagodbu praktičnih inicijativa koje prenose rezultate učenja iz projekata društveno korisnog rada u školsko okruženje, podržavajući akademski razvoj i inkluziju mladih u riziku.

Specifični podciljevi sesije:

- Razmisliti o tome kako iskustva učenja zasnovana na zajednici mogu dopuniti formalno obrazovanje;
- Razviti praktične i inovativne radionice ili inicijative koje integriraju neformalno učenje u akademsko/školsko okruženje;
- Promovirati suradnju između osoba koje rade s mladima i škola kroz primijenjene, prenosive pristupe;
- Dalje njegovati kreativnost, suradnju i inovacije u radu s mladima.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Osobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Digitalne kompetencije;
- Suradnja i komunikacija;
- Građanske kompetencije;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Rad u malim grupama;
- Prezentacije;
- Povratne informacije i preporuke.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju i grupni rad (70 minuta)

Trener otvara sesiju naglašavanjem ključnih ishoda učenja tijekom treninga i ističe važnost aktivnosti planiranih u ovoj sesiji tijekom kojih će naučeno primijeniti u praksi. Rade u svojim nacionalnim grupama i upoznaju se sa glavnim zadatkom: osmišljavanje konkretnih radionica ili inicijativa koje prenose ishode učenja iz projekata društveno korisnog rada u školsko ili akademsko okruženje. Svaka grupa bira ciljno školsko okruženje i razvija plan koji usklađuje ključno učenje iz projekta zajednice (npr. odgovornost, timski rad, briga o životnoj sredini, inicijativa) sa potrebama škole i ciljevima formalnog obrazovanja. Sve grupe se potiču na razmatranje sljedećih vodećih pitanja:

- Koje ishode učenja iz projekata zajednice treba prenijeti?
- Kako škole mogu imati koristi od ovih ishoda učenja?
- Koje metode i pristupi su prikladni u školskom okruženju?
- Koji akteri (nastavnici, školski rukovodioci, vršnjaci) trebaju biti uključeni?

Rade 60–70 minuta na pripremi prvog nacrtu koji će pokazati tijekom sesije provjere. Mogu raditi u prostoriji za trening ili negdje drugdje, ali trebaju vratiti u dogovoreno vrijeme. Trener ostaje u prostoriji za trening radi dodatnih konzultacija i podrške grupama.

II. Provjera prvih nacrtu (40 minuta)

Sve grupe se okupljaju u prostoriji za rad kako bi s trenerom provjerili svoje prve nacrtu inicijative/radionice. Sudionici se ukratko izjašnjavaju o tome kako se osjećaju u vezi sa zadatkom, da li su na pravom putu i što bi im moglo biti potrebno da poboljšaju ili završe rad. Ovo također daje trenerima priliku za pružanje pojašnjenja ili podršku.

III. Nastavak i završetak grupnog rada (190 minuta)

Grupe nastavljaju usavršavati svoje inicijative/radionice. U ovoj fazi, one prelaze na razvoj strukturiranog sadržaja sa jasnim:

- Ciljevima i ciljnom grupom
- Tijekom aktivnosti
- Alatima i materijalima
- Ulogom osoba koje rade s mladima i školskog osoblja
- Očekivanim ishodima i indikatorima uspjeha

Treneri se kreću između grupa nudeći podršku i smjernice po potrebi. U međuvremenu, grupe završavaju svoje inicijative/radionice, pripremaju vizualne materijale (npr. Flipchart-ove, materijale za printanje, slajdove) i pripremaju se za prezentaciju.

IV. Prezentacije (80 minuta)

Svaka grupa predstavlja svoju razvijenu radionicu ili inicijativu ostalim sudionicima u 10–15 minuta. Prezentacije se fokusiraju na jasnoću, prenosivost i način na koji se učenje zasnovano na zajednici prilagođava školskom okruženju. Nakon svake prezentacije slijedi niz pitanja i povratnih informacija od drugih sudionika.

V. Povratne informacije i preporuke od trenera (50 minuta)

Nakon što su sve prezentacije završene, treneri nude konstruktivne povratne informacije i sugestije o prijedlogu svake grupe. Oni ističu kako se ideje mogu dalje prilagoditi, poboljšati ili replicirati u različitim školskim kontekstima. Treneri također pozivaju sudionike da razmisle o svom procesu učenja i podijele kako planiraju provesti svoje ideje kada se vrate u svoje zajednice.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop.

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Trener treba naglasiti da osobe koje rade s mladima se trebaju fokusirati na stvaranje partnerstava sa školama/nastavnicima u ranoj fazi. Prilikom razvoja radionica ili inicijativa, buduće osobe koje rade s mladima trebaju uključiti nastavnike ili školsko osoblje kako bi se osigurala usklađenost sa školskim nastavnim planovima i programima i dobila institucionalna podrška za provođenje.

Evaluacija i održivost programa društveno korisnog rada i programa učenja

Naziv sesije:

Evaluacija i održivost programa društveno korisnog rada i programa učenja

Trajanje:

90 minuta

Pozadina:

Sesija evaluacije je posljednja sesija treninga. Kao posljednja sesija, nudi sudionicima priliku da razmisle o svom iskustvu učenja, daju smislene povratne informacije i razmotre dugoročnu održivost praksi i alata koje su istražili i razvili. Evaluacija nije samo procjena što je dobro funkcioniralo, a što bi se moglo poboljšati, već i jača osjećaj odgovornosti sudionika i potiče ih da zamisle kako će se stečeno znanje primijeniti u njihovim lokalnim zajednicama. Sesija se sastoji od kombinacije kreativnih, usmenih i pisanih metoda evaluacije, gdje su osobe koje rade s mladima vođene kroz razmišljanje o svom procesu učenja tijekom treninga. Istovremeno, treneri stječu vrijedne uvide koji mogu poboljšati buduće treninge. Ova sesija također simbolično završava trening priznavanjem doprinosa svakog sudionika i njegovanjem osjećaja kolektivnog postignuća.

Cilj sesije:

Pružiti prostor sudionicima za razmišljanje o svojim osobnim i grupnim iskustvima učenja i procjenu programa treninga, uz istovremeno identificiranje načina za održavanje i primjenu svog učenja nakon treninga.

Specifični podciljevi sesije:

- Olakšati osobnu i grupnu refleksiju o procesu učenja i ishodima;
- Procijeniti sadržaj, metodologiju i organizaciju treninga kroz vizualne, pisane i verbalne metode;
- Prepoznati važnost održivosti poticanjem sudionika da planiraju nastavak i primjenu svog učenja u lokalnim kontekstima.

Kompetencije koje obuhvaća sesija:

- Oobne, društvene i kompetencije učenja;
- Analitičke vještine;
- Digitalne kompetencije;
- Suradnja i komunikacija;
- Kritičko mišljenje;
- Pismenost;
- Kreativno razmišljanje;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Verbalna evaluacija i refleksija;
- Vizualna evaluacija: „Rijeka učenja“;
- Pisana evaluacija.

Tijek sesije:

I. Verbalna evaluacija i refleksija (25 minuta)

Trener otvara sesiju usmenom evaluacijom gdje se sudionici pozivaju da podijele svoja razmišljanja o cijelom treningu i svom iskustvu učenja. Upućuje ih se na podjelu svojih razmišljanja odgovarajući na sljedeća pitanja:

- Koja je jedna ključna pouka koju nosite kući?
- Koji trenutak vam je najviše ostao u sjećanju?
- Kako planirate koristiti ono što ste naučili u svom radu?

Sudionici prvo imaju 5 minuta za razmišljanje, a zatim se potiču na dijeljenje u krugu, jedan po jedan, stvarajući zajednički trenutak završetka i uvažavanja.

II. Vizualna evaluacija: „Rijeka učenja“ (25 minuta)

Sudionici su podijeljeni u male grupe za ovu aktivnost. Svaka grupa dobiva flipchart papir s nacrtanom rijekom, isječene papirne oblike kao što su čamci, lišće, kamenje i ribe. Njihov zadatak je da u idućih 10–15 minuta postave svoj oblik duž rijeke kako bi predstavili svoje iskustvo. Ilustracije su sljedeće:

- Čamac: šta me je nosilo kroz trening (podrška, grupa, motivacija)?
- List: šta je bilo novo ili svježije učenje za mene?
- Kamen: koje su bile prepreke ili teški trenuci?
- Riba: šta sam ponio s treninga za svoj budući rad?

U svojim grupama, sudionici postavljaju svoje oblike na rijeku i, ako se osećaju ugodno, ukratko objašnjavaju svoj izbor. Rijeka postaje kolektivni vizualni odraz grupnog procesa učenja. Svaka grupa ukratko dijeli svoju „Rijeku učenja“. Trener čuva flipchart papire.

III. Zaključna runda i završetak treninga (15 minuta)

Posljednja runda evaluacije sastoji se od pisanog obrasca za evaluaciju. Sudionici dobivaju printani ili online obrazac s otvorenim i zatvorenim pitanjima za detaljne povratne informacije o sljedećim aspektima treninga: Ishodi učenja, korištene metodologije, logistika i podrška, opće zadovoljstvo, prijedlozi za poboljšanje. Za ovo imaju 20 minuta. U međuvremenu, u pozadini se tiho pušta glazba kako bi se stvorila mirna i refleksivna atmosfera. Treneri su dostupni za podršku, a printane kopije su osigurane za one koji više vole pisati rukom.

IV. Closing round (15 minutes)

Da bi se sesija završila, grupa se okuplja u krugu za posljednji trenutak refleksije i provjerava se papir s flipcharta od prvog dana o aktivnosti „Očekivanja, strahovi i doprinosi“. Sudionici razmišljaju o tome da li su njihova očekivanja ispunjena, strahovi prevaziđeni i doprinosi osigurani. Svatko tko želi podijeliti nešto vezano za ovo, može to učiniti. Zatim, treneri zahvaljuju svima na njihovom doprinosu i ističu važnost prenošenja ovog znanja u njihove lokalne zajednice. Sesija se završava grupnom fotografijom kako bi se obilježio završetak treninga.

Potrebni materijali:

papiri A4 i A3 formata, olovke, kemijske olovke, markeri, samoljepljivi papirići, flipchart i papiri za flipchart, projektor, laptop, pripremljeni pisani obrasci za evaluaciju (digitalno i printano), pripremljeni mali/isječeni oblici od papira kao što su čamci, lišće, kamenje i ribe i flipchart za aktivnost „Rijeka učenja“.

Preporuke za trenere koji će realizirati ovu sesiju:

- Važno je koristiti kreativnu vizualnu metodu evaluacije poput „Rijeke učenja“ kako bi se potaknulo iskreno razmišljanje. Posebno je korisno ako u grupi ima osoba kojima nije ugodno se izražavati kroz formalne forme.
- Trener treba osmisliti sesiju evaluacije kao alat za učenje, a ne samo kao formalnost. Važno je istaknuti da povratne informacije sudionika direktno doprinose poboljšanju budućih programa i pomažu u održavanju značajnih promjena u praksi rada s mladima, kao i da i oni sami trebaju ih provoditi za svoje programe i projekte.

IZDAVAČ:

LINK DMT s.r.l.; Italy

Sufinancira
Europska unija

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

